

BERENICE ABBOTT
RETRATS DE LA MODERNITAT

20 de febrer - 19 de maig del 2019

Fundación MAPFRE Casa Garriga Nogués

Barcelona

Fundación **MAPFRE**

Fundación MAPFRE es complau a convidar-vos a la roda de premsa que, amb motiu de l'exposició **Berenice Abbott. Retrats de la modernitat**, se celebrarà el proper **19 de febrer a les 10.30 h** a la Fundació MAPFRE Casa Garriga Nogués, al carrer de la Diputació, núm. 250, de Barcelona.

La presentació serà a càrrec d'**Estrella de Diego**, comissària de l'exposició, catedràtica d'Art Contemporani a la Universitat Complutense de Madrid i membre de la Real Academia de Bellas Artes de San Fernando, i de **Nadia Arroyo**, directora de Cultura de Fundació MAPFRE.

Roda de premsa: 19 de febrer del 2019, a les 10.30 h

Dates: del 20 de febrer al 19 de maig

Lloc: Fundació MAPFRE Casa Garriga Nogués, Carrer de la Diputació, 250, Barcelona

Comissària: Estrella de Diego

Producció: Fundació MAPFRE

www.fundacionmapfre.org

@mapfrecultura #expoBereniceAbbott

@mapfrecultura #expoBereniceAbbott

facebook.com/fundacionmapfrecultura

Direcció Corporativa de Comunicació

Alejandra Fernández Martínez
Tlf.: 91 581 84 64 – 690 049 112
alejandra@fundacionmapfre.org

Imatge de portada:

Berenice Abbott

Vista aèria de Nova York de nit, 20 de març del 1936

58,4 × 45,7 cm

International Center of Photography, Gift of Daniel, Richard, and Jonathan

Logan, 1984 (786.1984)

© Getty Images/Berenice Abbott

INTRODUCCIÓ

Fundación MAPFRE inicia la seva programació expositiva del 2019 a Barcelona amb la mostra *Berenice Abbott. Retrats de la modernitat*, que proposa un recorregut exhaustiu per la trajectòria d'aquesta fotògrafa estatunidenca, el corpus de feina de la qual és un dels més captivadors de la fotografia nord-americana de la primera meitat del segle XX i fa de pont entre els cercles culturals d'avantguarda de París i de Nova York dels anys vint i trenta.

La idea de la modernitat envaeix tota la feina de Berenice Abbott, des dels seus retrats dels artistes i intel·lectuals més avantguardistes del moment i les seves vistes sorprenents de Nova York –que integren el seu projecte *Changing New York*– fins a les fotografies de tema científic en què retrata els resultats de diversos fenòmens i experiments. És també un reflex de la modernitat de la mateixa Abbott, del seu caràcter avantguardista i de la seva gran habilitat per identificar i retratar els canvis del seu entorn. En conjunt, les seves fotografies constitueixen un retrat excepcional de la modernitat del nou segle, idea sobre la qual s'organitza aquesta exposició.

A més, emprendre una mostra d'Abbott l'any 2019 exigeix revisar el concepte mateix de «document», de «fotografia artística» i d'«autobiografia». I és que, tot i que la intenció de la fotògrafa de fugir dels suposats artificis de l'art es palpa en les seves imatges, el resultat visual és tan ric i divers que dificulta categoritzar-les sota l'adjectiu *documental*, i fins i tot obliga a afrontar la impossibilitat última d'una «fotografia documental» sense fissures.

La seva figura és, d'altra banda, essencial per a la valoració de l'obra d'Eugène Atget. Quan tots dos es coneixen a París cap a mitjan anys vint, Abbott queda impressionada per la seva obra; les qualitats que –com pocs– és capaç de percebre-hi li inspiren des del començament un respecte profund pel fotògraf francès i li proporcionen, a més, un important referent en què abocar les seves aspiracions com a fotògrafa: una fotografia que, malgrat voler-se mantenir al marge de les pretensions artístiques, és molt més que document.

Després de la mort d'Atget el 1927, Abbott compra tot el seu arxiu personal. Durant dècades es dedicarà a promocionar-lo amb devoció i èxit, i a encoratjar el col·leccionisme de la seva obra als Estats Units, de manera que esdevindrà una figura clau per a la fortuna crítica i historiogràfica del llegat del fotògraf.

Aquesta exposició recorre la trajectòria de Berenice Abbott mitjançant gairebé dues-centes fotografies d'època agrupades en tres seccions temàtiques. Ofereix també una petita mostra de l'obra d'Eugène Atget, amb onze de les seves fotografies, positivades per la mateixa Abbott el 1956.

Produïda per Fundación MAPFRE i comissariada per Estrella de Diego, catedràtica d'Art Contemporani a la Universitat Complutense de Madrid i membre de la Real Academia de Bellas Artes de San Fernando, és la retrospectiva de Berenice Abbott més gran mai

organitzada a Espanya, amb fons d'època procedents d'algunes de les col·leccions més importants dels Estats Units: la New York Public Library (Nova York), el George Eastman Museum (Rochester, Nova York), la Howard Greenberg Gallery (Nova York), l'International Center of Photography (Nova York), el MIT Museum (Cambridge, Massachusetts) i el Museum of the City of New York (Nova York).

L'exposició es presenta acompanyada d'un catàleg editat per Fundació MAPFRE disponible en català, castellà i anglès, amb textos d'Estrella de Diego; de Gary Van Zante, conservador d'Arquitectura, Disseny i Fotografia del MIT Museum, i de la novel·lista establerta a Nova York Cara Hoffman.

Després de passar per Barcelona, l'exposició es podrà veure a la Sala Recoletos de Fundació MAPFRE a Madrid (de l'1 de juny al 25 d'agost del 2019).

BERENICE ABBOTT

Berenice Abbott
Autoretrat - Distorsió, cap al 1930
16,8 × 13,7 cm, còpia de 1945-1950
Courtesy Howard Greenberg Gallery
© Getty Images/Berenice Abbott

Berenice Abbott (Springfield, Ohio, 1898 – Monson, Maine, 1991) comença els seus estudis universitaris l'any 1917 a l'Ohio State University amb la intenció de ser periodista. Només s'hi està uns mesos, perquè el 1918 es trasllada a Nova York i s'instal·la al Greenwich Village, centre de trobada estimulant d'artistes i intel·lectuals que li facilita el primer contacte amb creadors com Marcel Duchamp i Man Ray.

Comença aleshores a dedicar-se a l'escultura i al cap de tres anys ja viatja a Europa i s'instal·la a París, on entra a treballar com a ajudant a l'estudi de Man Ray i descobreix la seva veritable vocació: la fotografia. També, gràcies a Man Ray, Abbott coneix Eugène Atget.

El 1926 s'estableix com a fotògrafa independent i els seus retrats, dels artistes i intel·lectuals més avantguardistes del moment, aviat adquireixen un gran renom.

En tornar a Nova York el 1929, inicia la producció del seu corpus de feina més gran: la documentació fotogràfica del creixement d'aquesta ciutat, fins a un cert punt inspirada en l'exemple del París d'Atget (encara que lluny de poder-se considerar una mera transcripció de la seva obra).

Desenvolupa aquest projecte de manera independent fins que, el 1935, aconsegueix finançament gràcies a l'ajut del programa Federal Art Project, que li ofereix un contracte per treballar-hi a temps complet. Les imatges de la sèrie es publiquen el 1939 amb el títol de *Changing New York* i assoleixen un gran èxit de crítica i vendes.

Un any abans, el 1934, comença a impartir classes a la New School for Social Research i s'hi mantindrà com a docent fins al 1958.

És a finals dels anys cinquanta que comença un altre dels seus grans projectes: la documentació fotogràfica de fenòmens científics, en col·laboració amb el Massachusetts Institute of Technology (MIT). Moltes d'aquestes imatges es fan servir profusament durant els anys seixanta per a la il·lustració de llibres de text de Física.

El 1959 l'associació Professional Photographers of America la situa entre les deu primeres fotògrafes del país.

A començaments dels anys seixanta, i com que pateix dificultats respiratòries, obre un nou estudi a una antiga posta de l'estat de Maine, on s'instal·larà definitivament el 1969.

La seva obra és objecte d'una exposició retrospectiva el 1970 al Museum of Modern Art (MoMA) de Nova York i el 1983 esdevé la primera fotògrafa admesa a l'American Academy of Arts and Letters. El 1988 el Govern francès la nomena Officier des Arts et des Lettres i també rep el premi Master of Photography, atorgat per l'International Center of Photography de Nova York.

Mor a Monson (Maine) el 9 de desembre del 1991.

RECORREGUT PER L'EXPOSICIÓ

RETRATS

Berenice Abbott
Janet Flanner a París, 1927
25,4 × 20,3 cm
The Miriam and Ira D. Wallach Division of
Art, Prints and Photographs,
Photography Collection. The New York Public
Library, Astor, Lenox and
Tilden Foundations
© Getty Images/Berenice Abbott

La primera secció de la mostra està integrada per alguns dels retrats d'Abbott als personatges més innovadors de l'època.

Sota els seu aspecte cuidat i formal s'amaga alguna cosa més que una fotografia reeixida: tots ells deixen entreveure que Berenice Abbott està construint un arxiu, documentant una certa tipologia de la modernitat. Principalment retrata el projecte de vida d'un grup del qual forma part: el de les «noves dones», disposades a viure al marge de les convencions per salvaguardar la seva llibertat. També els homes mostren en els seus retrats una masculinitat menys monolítica del que era habitual.

Així, tot i que amb aquests retrats Abbott vulgui plantejar unes determinades «tipologies», som davant una sèrie d'obres de caire clarament autobiogràfic, perquè la mateixa fotografia pertany al grup que retrata.

Assistim ja, des de l'inici de la seva carrera fotogràfica, a una dualitat en què les seves obres són alhora documentals, en tant que propostes «tipològiques» d'arxiu, i també belles mostres d'un projecte artístic i fins i tot autobiogràfic.

CIUTATS

La segona secció de la mostra recull el retrat enlluernador i espectacular que Berenice Abbott fa de Nova York durant els anys trenta. Indubtablement, l'ull modern d'Abbott sap percebre les possibilitats infinites que ofereix aquesta ciutat per plasmar una modernitat única de la qual encara avui és emblema. Davant el seu objectiu, Nova York esdevé un ésser viu, un personatge extraordinari que es descobreix als visitants en els seus gratacels impressionants, en la bullícia dels seus carrers atapeïts, en la diversitat del que ofereixen els seus aparadors.

Ens apropa també a alguns dels seus barris més marginals i a la realitat de persones sense sostre, la qual cosa s'ha d'entendre un cop més com a símptoma de la modernitat d'una dona que no vacil·la a apropar-se a aquesta altra realitat.

Per tot això, aquesta sèrie resulta la més notable de la seva producció. És, a més, testimoni d'alguns llocs avui desapareguts, així com de la construcció d'altres de tradicionalment emblemàtics.

Tenint en compte la fascinació d'Abbott per Eugène Atget i el suport desinteressat que sempre va mostrar a la difusió de la seva obra, onze imatges del fotògraf completen aquesta secció en diàleg amb les de l'estatunidenca.

Berenice Abbott
West Street, 1932
19,1 × 24,3 cm
International Center of Photography, Purchase, with funds provided
by the National Endowment for the Arts and the Lois and Bruce
Zenkel Purchase Fund, 1983 (388.1983)
© Getty Images/Berenice Abbott

La tercera i darrera part de l'exposició concentra les fotografies que Abbott va fer d'experiments i fenòmens científics, en què comença a treballar a finals dels anys cinquanta dins la Comissió per a l'Estudi de la Ciència Física (PSSC, per les seves sigles en anglès) del Massachusetts Institute of Technology (MIT). Els arxius d'aquesta prestigiosa institució custodien bona part d'aquestes imatges, i d'aquí provenen les vint-i-vuit peces de tema científic presents a la mostra, gràcies a un préstec del MIT Museum. Setze d'aquestes

Berenice Abbott
Pilota rebotant en arcs decreixents, 1958-1961
54,6 × 45,7 cm, fotografia muntada damunt masonita sense protecció/
Berenice Abbott Collection, MIT Museum. Gift of Ronald and Carol Kurtz
© Getty Images/Berenice Abbott

imatges s'exposen de la mateixa manera en què Abbott les va preparar originalment: muntades sobre un suport de masonita sense protecció frontal.

Davant seu assistim un cop més a aquesta dualitat que impregna tota la seva obra: són fotografies que documenten fenòmens físics (i que, de fet, es van fer servir per il·lustrar llibres de text), però mostren alhora la imaginació exquisida i la creativitat d'Abbott. En cada una d'elles ofereix solucions inesperades per a la tasca de «documentar» –fent servir amb una sagacitat increïble un joc de llums ambigu i potent– que, d'alguna manera, ens traslladen a les seves imatges antigues de Nova York.

Un cop més, la pura transformació ha estat identificada per l'ull modern de Berenice Abbott i copsada per la seva càmera per generar unes imatges prodigioses.

INFORMACIÓ PRÀCTICA

DIRECCIÓ

Fundació MAPFRE

Casa Garriga Nogués

C/ Diputació, 250

infoexposbcn@fundacionmapfre.org

PREU DE L'ENTRADA

Entrada general: 3€ per persona.

Entrada gratuïta tots els dilluns no festius de 14 a 20 hores.

HORARIS

Dilluns: de 14 a 20 hores.

De dimarts a dissabte: de 10 a 20 hores.

Diumenges i festius: de 11 a 19 hores.

VISITES GUIADES

De dilluns a dijous: 17:30 h (català) i 18:30 hores (castellà).

Preu: 5€

AUDIOGUIES

Audioguies: català / castellà / anglès.

Preu: 3,50€

Signoguies i Audioguies amb audiodescripció d'accés gratuït.

VISITES GUIADES GRATUÏTES EN LLENGUA DE SIGNES CATALANA (LSC)

28 de febrer a les 17.30 hores.

28 de març a les 17.30 hores.

25 de abril a les 17.30 hores.